

2020-11-24

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2020/454

Kommunstyrelsen

Motion - Svalare stadsmiljö

Motion den 18 maj 2020 av Ninni Lindberg och Lisskulla Zayane (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår arbeten inom kommunen som uppfyller intentionerna bakom föreslagen i motionen. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

Aktuell motion ställdes till kommunfullmäktige den 18 maj 2020. Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterade den vidare till miljö- och stadsbyggnadsnämnden, natur- och trafiknämnden samt kommunstyrelsen. Ärendet behandlades den 10 november 2020 av NTN (§192) och av MSN den 18 november 2020 (§271).

I motionen föreslås fyra insatser för att minska effekterna av extrem sommarvärme. Åtgärderna som föreslås är att öka antalet planteringar av lövträd, att på nya tak anlägga odlingar och att undvika mörka tak och byggnadsmaterial samt att använda grå asfalt och gatsten istället för svart asfalt på lämpliga platser på vägar och parkeringsplatser.

Arbete med åtgärder för att minska effekten av förväntade klimatförändringar är en viktig del i den fysiska planeringen. Det finns flera styrande dokument i kommunen med koppling till arbetet med klimat- och hållbarhetsfrågor och det pågår ett arbete med en klimat- och sårbarhetsanalys som utgör ett första steg i arbetet med att ta fram en klimatanpassningsplan för kommunen. Mot bakgrund av nämndernas redogörelse för sitt arbete instämmer Enheten för strategisk stadsutveckling i att det redan pågår arbeten inom kommunen som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen där så är möjligt.

Förslagen i motionen

För att minska de negativa effekterna av extrem sommarvärme och för att gynna ett hälsosamt liv i Nacka stad föreslås att:

- Att antalet trädplanteringar ökar. Träden bör genomgående vara lövträd som reflekterar solljuset.

- Att på nya tak anlägga odlingar, som inte bara påverkar temperaturen lokalt utan också dämpar effekterna av skyfall eftersom de suger upp vatten.
- Att mörka tak och mörka byggnadsmaterial undviks vid nybyggnation eftersom svart absorberar värme.
- Att grå asfalt används istället för svart på vägar och parkeringsplatser och där så är lämpligt läggs gatsten.

Ärendets beredning

Aktuell motion ställdes till kommunfullmäktige den 18 maj 2020. Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterade den vidare till miljö- och stadsbyggnadsnämnden, natur- och trafiknämnden samt kommunstyrelsen. Ärendet behandlades den 10 november 2020 av NTN (§ 192) och av MSN den 18 november 2020 (§ 271).

Natur- och trafiknämnden har föreslagit att kommunfullmäktige noterar att det redan pågår arbeten inom kommunen som uppfyller intentionerna bakom föreslagen i motionen. För natur och trafiknämnden som ansvarig för drift av offentlig plats innebär det att se över möjligheten att öka antalet ersättningsplanteringar när träd faller i anlagda parker och gatuplanteringar och att följa forskningen kring asfalt. Även miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att notera att det redan pågår arbeten inom kommunen som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. I och med förslag till beslut anses motionen färdigbehandlad av båda nämnderna.

Enheten för strategisk stadsutvecklings utredning och bedömning

Arbete med åtgärder för att minska effekten av förväntade klimatförändringar är en viktig del i den fysiska planeringen. Det finns flera styrande dokument i kommunen med koppling till arbetet med klimat- och hållbarhetsfrågor så som Klimatprogrammet, Miljöprogrammet, Grönnytefaktor - Nacka stad samt Strategi för miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen. Det pågår även ett arbete med en klimat- och sårbarhetsanalys som utgör ett första steg i arbetet med att ta fram en klimatanpassningsplan för kommunen.

Vid samhällsplanering är det viktigt att identifiera värmeöar och att analysera skillnader mellan olika bebyggelse typer och strukturer. Ökade temperaturer och fler värmeböljor till följd av klimatförändringar utgör en ökad hälsorisk för vissa grupper så som äldre personer och mindre barn. Genom att kylande eller skuggande åtgärder planeras och genomförs lokalt, så som gatuträd eller parker, kan den fysiska miljön bidra till att dämpa effekterna av en värmebölja och därmed bidra till att minska risken för dessa grupper.

Planenheten konstaterar i sin tjänsteskrivelse till miljö- och stadsbyggnadsnämnden att det redan planeras för gatuträd i många områden i Nacka, men att gatuträd är kostsamma. Det finns därför inte möjlighet att ha trädplanteringar överallt. Platser som

prioriteras är främst urbana, centrumnära miljöer, nya såväl som befintliga. Inom detaljplanearbetet beskrivs konsekvenser för lokalklimatet utifrån den exploatering som föreslås och avvägningar görs kring olika funktioner. Både träd och gröna tak finns med som åtgärder i planeringsverktyget *Grönytefaktor - Nacka stad*. I de fall då det inte handlar om markanvisningar i Nacka stad är det upp till fastighetsägaren om byggnaderna inom fastigheten ska förses med gröna tak.

Planenheten konstaterar vidare att kulör och material kan regleras i plankartan, men planens syfte måste motivera att sådana styrande planbestämmelser används. När så sker handlar det oftast om anpassningar till kulturmiljön. Det är därför inte möjligt att reglera något som är utanför syftet med planen. Val av asfalt är inte en fråga som regleras inom planprocessen. Forskning och utveckling på området bevakas löpande. Gatsten används redan idag där det är lämpligt.

Idag planterar natur- och trafiknämnden nya träd vid renovering av olika anläggningar men ersättningsplanteringar utöver detta förekommer sällan. Enheten för drift offentlig utemiljö har i sin utredning och bedömning av ärendet till natur- och trafiknämnden noterat att förslaget om grå asfalt är svår att uppnå eftersom det i dagsläget inte finns någon grå asfalt som alternativ att arbeta med. Verksamheten tar löpande del av forskning och är positiv till att pröva alternativ till den asfalt som används idag. Gatsten används redan idag där det är lämpligt.

För att minska kommunens sårbarhet till följd av klimatförändringar, så som fler och längre värmeböljor, är det viktigt att ett aktivt arbete sker i enlighet med de styrande dokumenten i kommunen med koppling till det långsiktiga arbetet med klimat- och hållbarhetsfrågor. Att bevaka forskning och utveckling är en viktig del i ett sådant arbete. Åtgärder i den fysiska miljön faller inom flera nämnders ansvarsområde och involverar flera processer i kommunens. Det krävs därför en god samverkan för att säkra effektiva åtgärder. Mot bakgrund av nämndernas redogörelse för sitt arbete instämmer Enheten för strategisk stadsutveckling i att det redan pågår arbeten inom kommunen som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen där så är möjligt.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär i sig inga direkta ekonomiska konsekvenser för kommunen. Kostnaden för ersättningsplanteringar tas ur driftbudgeten inom natur- och trafiknämnden. Det planeras och planeras även gatuträd inom ramarna för olika investeringsprojekt i kommunen.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut medför inte några direkta konsekvenser för barn. En ökad temperatur kan ha en positiv inverkan på människors hälsa i form av minskade köldskador men ökade temperaturer och fler värmeböljor jämfört med idag utgör även en ökad hälsorisk för vissa grupper så som små barn.

Handlingar i ärendet

- Bilaga 1. Motion ”Svalare stadsmiljö” daterad 18 maj 2020 av Ninni Lindberg och Lisskulla Zayane (MP)
- Bilaga 2. Protokollsutdrag från miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 18 november 2020
- Bilaga 3. Tjänsteskrivelse miljö- och stadsbyggnadsnämnden från planenheten, daterad den 30 oktober 2020
- Bilaga 4. Protokollsutdrag från natur- och trafiknämnden den 10 november 2020
- Bilaga 5. Tjänsteskrivelse natur- och trafiknämnden från enheten för drift offentlig utemiljö, daterad den 28 oktober 2020

Frida Foley
T.f. enhetschef
Enheten för strategisk stadsutveckling

Eleonore Stangenberg
Stadsutvecklingsstrateg
Enheten för strategisk stadsutveckling